

A Fővárosi Ítéltábla a Simonfay Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek dr. Kiss Katalin ügyvéd (2800 Tatabánya, Béla király krt. 52.) által képviselt I. rendű, II. rendű, III. rendű és IV. rendű alperesek ellen váltón alapuló tartozás megfizetése iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék - 2012. április 25. napján kelt 2.G.40.438/2011/22-I. számú ítéletével kiegészített és a 2012. május 24. napján 23. sorszámú végzésével kijavított - 2012. április 25. napján kelt 2.G.40.438/2011/22. számú ítélete ellen az alperesek által benyújtott fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezéssel támadott rendelkezését részben megváltoztatja, és a perköltség összegét 3.917,25 EUR-ról 1.035,- EUR-ra leszállítja; egyebekben helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 3 napon belül fizessen meg a felperesnek 80.000 (Nyolcvanezer) Ft + áfa másodfokú ügyvédi munkadíjat. A II., és IV. rendű alperesek a másodfokú ügyvédi munkadíj megfizetésére akkor kötelesek, amennyiben az az I. rendű alperestől nem hajtható be.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes és az I. rendű alperes jogelődje 1998. április 10-én kölcsönszerződést kötöttek 2.000.000,- ATS hitelre azzal, hogy a futamidő 2008. december 15-ig tart. A szerződés 3. pontja szerint a hitel éves 296.500,- ATS összegű átalány részletekben 1998. december 15-től kezdődően fizetendő. A 4. pont szerint a hitelre visszavonásig érvényes az évi 7,5 % kamat, folyószámlaszerűen elszámolva.

A szerződésben rögzítették, hogy a felperes jogosult a megállapodásban meghatározott hitelfeltételeket olyan mértékben módosítani, amely mértékben a pénzhitel, illetve tőkepiac viszonyai módosulnak. Esetleges számlakeret túllépésekre a szerződés aláírásának időpontjában évi 7 % számlakeret túllépési jutalékot számítanak fel a megállapodásban rögzített hitelfeltételek mellett. A számla elszámolásra minden évben negyedévenként kerül sor. A 8. pont szerint a hitel igénybevétele előtt az I. rendű alperes jogelődje a felperes rendelkezésére bocsát

egy bianco váltót, amelyet az I. rendű alperes jogelődje mint elfogadó aláír. A váltót annak minden pontjában a felperes kitöltheti, különösen a kitöltés napját, a lejárat időtartamát és azt a váltóösszeget, amely megfelel az I. rendű alperes jogelődje által a felperes felé keletkezett teljes kötelezettség összegének, a váltót belátása szerint esedékessé teheti és bíróságon behajthatja.

A schillingről euróra történő átváltásra 2001. december 31. napjával került sor, a felperes követelése az adott időpontban 1.685.510,32,- ATS volt, mely az átszámítást követően 122.490,81,- EUR-nak felelt meg.

Az I. rendű alperes 2008. december 15-i tartozása 6.354,62,- EUR volt, amely az addig felmerült járulékos költségeket is magában foglalta, melyek a lejárat napjáig a felperes által tőkésítésre kerültek.

A felperes 2008. december 15-én kiállította a bianco váltót 6.354,-EUR-ról, amelyet 2010. január 15-én kelt levelével együtt mutatott be az I. rendű alperesnek.

Mivel az I. rendű alperes a váltón szereplő összeget nem fizette ki, ezért a felperes 2009. május 27-én benyújtott, fizetési meghagyásból ellentmondás folytán perré alakult eljárásban, módosított keresetében elsődlegesen az I. rendű alperest a váltójogon alapuló felelősségére tekintettel az Osztrák Váltótörvény 48. § (1) bekezdés 1., 2., 3. és 4. pontjai alapján kérte kötelezni 6.354,62,- EUR és annak 2010. január 8-tól a kifizetés napjáig járó évi 6 % váltókamat és 3 ‰ váltódíj megfizetésére. Mindezek mellett a II., III. és IV. rendű alperesek vonatkozásában annak megállapítását kérte, hogy ha az I. rendű alperes nem teljesít, akkor a kötelezettségeiért ezen alperesek felelnek a 2006. évi IV. törvény (Gt.) 97. § (1) bekezdése szerint.

Másodlagosan az Osztrák Polgári Törvénykönyv 983. § 352. § és 1000. §-ai alapján kérte az alpereseket egyetemlegesen kötelezni 6.354,62,- EUR, ennek 2008. december 15-től a kifizetésig járó évi 7,5 % mértékű ügyleti kamata és egyéb járulékok megfizetésére.

Az elsődleges keresetével kapcsolatban a kiállított és bemutatott váltóra hivatkozott.

Az alperesek az ellenkérelmükben a felperes keresetének az elutasítását és perköltségben történő marasztalását kérték.

Az I. rendű alperes az elsődleges keresettel kapcsolatban előadta, hogy mivel a felperes a váltót, annak keltétől számított egy éven túl mutatta be fizetés végett, ezért váltójogra nem alapíthatja az igényét. A kölcsönszerződéssel kapcsolatban arra hivatkozott, hogy az alapjogviszonyból tartozása nem áll fenn, ezért a felperes a fedezeti váltó rendeltetésével ellentételesen gyakorolja a jogait; egyúttal ezen kereseti kérelemmel kapcsolatban 2.000,-EUR összegre beszámítási kifogást terjesztett elő arra hivatkozással, hogy az általa kimutatott számítás szerint többet teljesített, mint amennyi a felperesnek a kölcsönszerződés alapján járna.

Az alperesek a hitelszerződéssel kapcsolatban kérték dr. O. J. tanúként történő meghallgatását, valamint az összegszerűsége vonatkozóan szakértő kirendelését.

A Pest Megyei Bíróság a 2011. március 23. napján kelt 2.G.40.374/2011/33. számú ítéletében, melyet a 2011. április 21-én kelt 36. sorszámú végzésével javított ki, kötelezte az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 3 napon belül 6.354,- EUR-t, annak 2010. január 5. napjától a kifizetés napjáig járó évi 6 %

váltókamatot és 3 % váltódíjat, 3.403,- EUR-t, 75,- eurócentet és 111.000,- Ft perköltséget. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperesek által benyújtott fellebbezés és a felperes csatlakozó fellebbezése folytán indult másodfokú eljárásban a Fővárosi Ítéltábla a 2011. szeptember 8. napján kelt 14.Gf.40.271/2011/13. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására, és újabb határozat hozatalára utasította. Megállapította, hogy felperesnek a másodfokú eljárásban 62.500,- Ft, az alpereseknek 163.500,- Ft perköltsége merült fel.

Határozata indokolásában rögzítette, hogy az alperesek fellebbezése annyiban alapos, hogy az elsőfokú bíróság ítélete az anyagi jog téves alkalmazása miatt felülbírálatra alkalmatlan, mivel nem a felek szerződésében kikötött osztrák anyagi jogot, hanem a magyar jogszabályokat alkalmazta. Meghagyta ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak, hogy a felperes követelését az osztrák váltótörvény rendelkezései alapján bírálja el. Ennek keretében hívja fel a felperest annak teljes vagy az elsőfokú bíróság által szükségesnek ítélt részek vonatkozásában magyar nyelvre történő lefordítására és az iratokhoz történő csatolására.

A megismételt eljárásban a felperes a keresetét módosította és az elsődleges keresettel kapcsolatban a II., III. és IV. rendű alpereseket elsődlegesen a Gt. 97. § (1) bekezdése szerint mögöttes felelősségük alapján kérte egyetemlegesen kötelezni 6.354,62 EUR, annak 2010. január 8. napjától a kifizetés napjáig járó évi 6 %-os váltókamat és 3 % váltódíj megfizetésére. Ezen kereseti kérelemmel kapcsolatban másodlagosan a II., III. és IV. rendű alperesek vonatkozásában hivatkozott az Osztrák Kereskedelmi Törvény 105. §, 128. §, 130. §-aira, és ez alapján kérte a fenti összeg kifizetésére egyetemlegesen kötelezni őket.

A felperes az elsőfokú bíróság felhívására csatolta a felperesi jogi képviselő által lefordított osztrák váltótörvényt.

Az I. rendű alperes előadta, hogy a felperesnek negyedévente számlazárási kötelezettsége volt, azonban ennek egyáltalán nem tett eleget, mivel évente sem kapott a zárásokra vonatkozó értesítőt, számlát nem bocsátott ki, fizetésre nem hívta fel. A hitelkeret túllépési jutalékról számlát a felperes nem bocsátott ki, és ugyancsak nem hívta fel az I. rendű alperest fizetésre. A felperes évente egy értesítést küldött a következő törlesztésről és a fennálló hitelről, de még ekkor sem közölte a negyedéves zárótételeket, és nem tájékoztatta az I. rendű alperest a felszámított hitelkeret túllépési jutalékról, annak számításáról, azok megfizetésére nem hívta fel. Előadta továbbá az I. rendű alperes, hogy amennyiben a felperes negyedévenként értesíti a fennálló követelésről és azt jogosnak tartja, úgy ki tudta volna egyenlíteni, és nem halmozódott volna fel ilyen mértékben a tartozás, nem tőkésedett volna tovább.

A II., III. és IV. rendű alperesek az ellenkérelmükben vitatták, hogy velük szemben a váltójogra alapított kereset érvényesíthető lenne, továbbá álláspontjuk szerint az Osztrák Kereskedelmi Törvény alapján sem marasztalhatóak, mivel az osztrák anyagi jog alkalmazását a szerződésben a jogviszonyra vonatkozóan kötötték ki, és

nem rendelkezhetek a tagokra vonatkozó jogalkalmazásról. Ezen túlmenően a III. rendű alperes előadta, hogy a társaságba 2008. március 1-jén lépett be, ezért a Gt. 96. § (3) bekezdése szerint nem felel a társaság korábbi tartozásaiért, mivel a társasági szerződés vonatkozó rendelkezése a felelősségét kizárja.

Az alperesek arra is hivatkoztak, hogy a felperes a futamidő alatt nem tájékoztatta őket a megváltozott fizetési nem átváltási feltételeiről. A futamidő alatt egyoldalúan jogosulatlanul emelte a kamatfizetési kötelezettséget, mivel a szerződésben megállapodott kamatmérték fix 7,5 % volt.

Az alperesek a védekezésüket úgy módosították, hogy másodlagosan kérték, hogy a marasztalás összegét az elsőfokú bíróság 1.600 EUR-ra szállítsa le, mivel a felperes ezt meghaladó igénye a szerződéses kötelezettség teljesítése után keletkezett. Ezen hivatkozásukat arra alapították, hogy a felperes nem tett eleget a szerződésre vonatkozó, az Osztrák Pénzügyi Feltételek Általános Szerződési Feltételeinek, a Vállalati Törvény rendelkezéseinek, azaz az éves zárásnak, a tételes elszámolásnak a terhelések, jóváírások feltüntetésével.

Az alperesek igazságügyi pénzügyi szakértő kirendelését kérték arra, hogy a felperes jogosult volt-e az elszámolt mértékű kamat és zárási díj érvényesítésére, annak ellenére, hogy az értesítést elmulasztotta és nem végezte el az évenkénti kötelező tételes elszámolást.

Ezen túlmenően az alperesek a felperes által igényelt perköltség összegét eltúlzottnak találták, különös tekintettel a fordítási díjra.

A felperes az alperesek védekezésével kapcsolatban előadta, hogy a hitelszerződésben egyértelműen lefektetésre került a maradványösszeg esedékessége, külön időközi teljesítésekre nem volt kötelessége az I. rendű alperest felhívni. Ezen túlmenően nem volt köteles negyedévenként külön számlát kiállítani. Követelésének alapját a hitelszerződés képezi. A felperes azt elismerte, hogy a zárásokról nem értesítette az I. rendű alperest, ez azonban nem függ össze azzal, hogy érvényesítheti-e a követelését.

A Budapest Környéki Törvényszék a 2012. április 25. napján kelt 2.G.40.438/2011/22. számú ítéletével - amelyet a 2012. május 24. napján kelt 23. sorszámú végzésével kijavított és a 2012. április 25. napján kelt 22-I. sorszámú ítéletével kiegészített - kötelezte az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 3 napon belül 6.354 EUR-t, annak 2010. január 8. napjától a kifizetés napjáig járó évi 6 %-os váltókamatát és 3 % váltódíjat, továbbá 3.917,25 EUR és 173.500,- Ft perköltséget. Kötelezte a II. és a IV. rendű alpereseket, hogy amennyiben a követelés az I. rendű alperestől nem hajtható be, fizessenek meg a felperesnek egyetemlegesen 6.354 EUR-t, annak 2010. január 8. napjától a kifizetés napjáig járó évi 6 %-os váltókamatát és 3 % váltódíjat, továbbá 3.917,25 EUR és 173.500,- Ft perköltséget. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította, és megállapította, hogy a perben felmerült 4.953,- Ft fordítási díjat a felperes viseli. Határozata indokolásában rögzítette, hogy a felperesnek van keresetőségi joga, a követelés nem évült el.

Az elsőfokú bíróság a felperes váltón alapuló követelését, mivel a felperes bizonyította, hogy a váltó a felperes és az I. rendű alperes által megkötött hitelszerződés biztosítására szolgált, a váltóra vonatkozó szabályozásnak megfelelő alaki és tartalmi feltételekkel jött létre, ezért az 1955. évi II. 16-i Osztrák Szövetségi Törvény 1. Cikke, 3. Cikk (2) bekezdése, 28. Cikk (1) és (2) bekezdései, 48. Cikk (1) és (4) bekezdései alapján 6.354 EUR vonatkozásában alaposnak találta. A 0,62 EUR vonatkozásában a keresetet azért utasította el, mert ha a váltóban a fizetendő összeg betűkkel és számokkal is szerepel, eltérés esetén a betűkkel kiírt összeg érvényes. A váltó fizetés végett történő bemutatásának elmulasztása jogosulti késedelemnek minősül, ezért a váltóbirtokos késedelmi kamatot a váltónak a fizetésre történő bemutatásától igényelhet. A váltó bemutatására az alperesek által is megerősítetten 2010. január 5. napján került sor, ezért a kamatok ezen időponttól kezdődően illetik meg a felperest, aki azonban csak 2010. január 8. napjától kérte azt megállapítani, és mivel a Pp. 215. §-a szerint a kereseti kérelem nem terjeszkedhet túl a bíróság, ezért azt a kereseti kérelemmel egyezően állapította meg.

Az I. rendű alperes azon hivatkozását, hogy az alapjogviszonyban teljesített, ezért az megszűnt, nem tudta bizonyítani.

Az FPK 1994/34 döntés szerint a váltóadós a váltójogosulttal szemben az alapjogviszonyból eredő kifogását csak akkor hozhatja fel, ha az nem kíván olyan terjedelmes bizonyítást, amely ellentétes lenne a váltókövetelés absztrakt jellegével, valamint a rövid és gyors elbíráláshoz fűződő érdekekkel. A váltóeljárásban nem lehet figyelmen kívül hagyni a váltó lényegét, annak rendeltetését, azaz azt, hogy a váltóadósság függetlenné válik az alapügylettől. Ezt támasztja alá a BH 1992/777-es számú eseti döntés is. Amennyiben tehát az alperesek szakértői bizonyításra vonatkozó indítványainak helyt adna, azzal megghiúsítaná az érdekek az érvényesítését, amit a Pp. kifejezésre juttat a vonatkozó eljárást gyorsító rendelkezéseiben, és a váltókövetelés érvényesítése semmiben sem különbözne az alapjogviszonyból eredő követelés iránti pertől. Az elsőfokú bíróság a felek közötti alapjogviszonyra vonatkozó iratok, a jogügyletre vonatkozó jogszabályok alapján vizsgálta a felperes keresetét, az alperesek ellenkérelmét, ezt meghaladóan az alperesi bizonyítási indítványoknak nem adott helyt.

A fenti vizsgálat során arra a következtetésre jutott, hogy a felperes a szerződésben, és a jogszabályokban foglaltaknak megfelelően járt el az alapjogviszonyban. Az alperesek azon hivatkozása, hogy a felperes a futamidő alatt egyoldalúan, jogosulatlanul emelte az I. rendű alperes kamatfizetési kötelezettségét, és a felperesnek a zárási költség kikötésére nem volt lehetősége nem alapos, mivel a felek a szerződésben rögzítették, hogy a felperes jogosult arra, hogy a pénz-, a hitel-, és tőkepiac viszonya módosulásának megfelelően a megállapodásban rögzített hitelfeltételeket módosítsa. A szerződés nem köt ki fix és 7,5 % kamatot, ahogy arra az alperesek hivatkoztak, a szerződés azonban az alperesek hivatkozásával ellentétben tartalmazza a kontokorrentmáig kifejezetést. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperesnek számlakibocsátási kötelezettsége nem volt, a felek jogviszonyát a hitelszerződés határozza meg. Alaptalannak találta az I. rendű alperesnek azt a hivatkozását, hogy az Osztrák Polgári Törvénykönyv 1000. § (2) bekezdése alapján csak 4 % mértékű kamatot

számolhat fel, szemben a felperes által elszámolt 7 % mértékű késedelmi kamattal. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes nem számolt el 7 % kamatot, mert ezt számlakeret túllépési jutalékként számította fel, amelyet a felek megállapodása tartalmaz. Ezt meghaladóan az osztrák törvénynek megfelelően 4 % kamattal számolt, kereseti kérelme is erre terjedt ki.

A felperes előadta, hogy éves beszámolót bocsátott az I. rendű alperes rendelkezésére, számlakivonatokat küldött az I. rendű alperesnek, amelyen egyes befizetések, továbbá a bank oldaláról végzett terhelések egyértelműen feltüntetésre kerültek. Ezeket egyszerű levélként küldte el, ezért annak I. rendű alperes általi átvételét nem tudta igazolni. A felperes igényének érvényesítése szempontjából azonban ennek nincs jelentősége.

Az elsőfokú bíróság az alperesek védekezését fogadta el a II.-IV. rendű alperesek vonatkozásában, amely szerint a kölcsön- és váltójogviszonyra rendelkeztek a felek az osztrák jog alkalmazásáról, de ez a kkt. tagjainak a felelősségét nem érinti, mivel a II.-IV. rendű alperesek nem voltak szerződő felek. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a Gt. 97. § (1) bekezdése alapján kötelezte a II. és IV. rendű alpereseket, míg a felperes III. rendű alperessel szembeni igényét a Gt. 97. § (3) bekezdése alapján nem találta megalapozottnak, mert a társaság tartozása a hitelfelvétel időpontjában keletkezett; a III. rendű alperes a társasági szerződésben a felelősségét a belépés előtti tartozásokért kizárta.

Az elsőfokú bíróság a felperes másodlagos kereseti kérelmét - mivel az elsődleges kereseti kérelemnek helyt adott - érdemben már nem vizsgálta.

Az elsőfokú bíróság a pervesztes I. rendű alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdése alapján kötelezte a perköltség megfizetésére, amely a felperes által lerótt 111.000,- Ft illetékből és a 62.500,- Ft másodfokú eljárási költségéből, továbbá 3.917,25 EUR ügyvédi munkadíjból áll.

Rögzítette, hogy a felperesnek a perköltség iránti igénye az alapeljárásban bruttó 12.193,25 EUR volt, míg a megismételt eljárásra 4.375,15 EUR-ra tartott igényt.

A felperes a fordítási díjjal kapcsolatban hivatkozott az Osztrák Köztársaság Bécsi Tartományi Polgárjogi Bírósága 2008. november 3-án kelt okiratára, amely szerint a felperes jogi képviselőjét bejegyezték a tolmácsjegyzékbe angol, francia és magyar nyelvre vonatkozóan; az engedélyt 2018. december 31. napjáig meghosszabbították. Hivatkozott továbbá a 24/1986. (VI. 26.) MT. rendelet 5 §-ára, az 1967. évi 24. tvr. 23. Cikkére és a 2001. évi C. törvény 28. § (17) bekezdésére. Az elsőfokú bíróság a felperes hivatkozását nem fogadta el, mivel az 1967. évi 24. tvr. 22. Cikk (1) és (2) bekezdése közokiratokról rendelkezik, míg a Pp. kommentárja szerint gazdálkodó szervezet által kiállított okirat sohasem minősül közokiratnak, tehát a fordításokra nem alkalmazhatóak a tvr. rendelkezései. A külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló törvény nem vonatkozik a perben lefordított jogszabályokra, egyéb iratokra, mivel a külföldi bizonyítványokra, oklevelekre vonatkozó szabályozásról van szó.

Az elsőfokú bíróság az alperesek álláspontját a felperesi jogi képviselő jogalap nélkül gazdagodásával kapcsolatban nem osztotta, mivel a felperesi jogi képviselő másik perben, más alperesek, más megbízása alapján járt el, amiért díjazás megilleti.

Az elsőfokú bíróság a felperesi jogi képviselő által előterjesztett fordításokkal kapcsolatban arra az álláspontra helyezkedett, hogy hiteles fordítás az OFFI Zrt.-től fogadható el, így minden esetben nem a hiteles, hanem a nem hiteles fordítás díját vette figyelembe. A felperes az általa jelzett 37 oldallal szemben 32 oldal fordítást csatolt az iratokhoz az elsőfokú eljárásban, oldalanként 50 EUR-val számolva, ennek bruttó díja 2.032,5 EUR, a megismételt eljárás során további 3 oldal 50 EUR-val számolva, ami bruttó 190,5 EUR, ezért fordítási díjként összesen 2.223 EUR költséget állapított meg. Az elsőfokú bíróság az utazási költség és egyéb költségek tekintetében a felperesi képviselő előadását elfogadta.

Az elsőfokú bíróság a felperes által előterjesztett munkadíjat a perértékkel arányban nem állónak tartotta, ugyanakkor figyelemmel a felperesi jogi képviselő által végzett tevékenységre, különösen arra, hogy az osztrák anyagi jog szabályait kellett alkalmazni 5 %-nál magasabb mértékű, 11,5 %-os ügyvédi munkadíjat állapított meg.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperesek nyújtottak be fellebbezést, amelyben kérték annak megváltoztatásával a felperes keresetének az elutasítását, elsődlegesen arra hivatkozással, hogy a felperes 1 éven túl mutatta be a váltót, ezért arra igényt nem alapíthat; másodlagosan azért, mert a felperessel szemben a hitel jogviszonyból eredő tartozás a 2010. december 29-én kelt beadványban részletezettek szerint megszűnt.

Az elsődleges fellebbezési kérelmét az összegző iratban, valamint a korábbi elsőfokú ítélet ellen előterjesztett fellebbezésben kifejtettekkel egyezően fenntartotta.

A másodlagos fellebbezési kérelem körében hivatkozott a 2010. december 22-én kelt beadványban részletezett elszámolásra. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a megismételt eljárást követően hozott ítéletében megismétli a korábbi elsőfokú ítéletében foglaltakat, mind a rendelkező részben, mind az indokolásban, ezért a korábbi fellebbezésében előadottakat azzal egészítette ki, hogy a felperes kamatot emelt indokolatlan mértékben, és jogszerűtlen módon, melyről állítása ellenére nem tájékoztatta az I. rendű alperest.

Sérlemelte, hogy az elsőfokú bíróság az igazságügyi pénzügyi szakértőre vonatkozó bizonyítási indítványának nem adott helyet, annak ellenére, hogy a felperes nem váltójogon alapuló követelést terjesztett elő a per kezdetén. A per megindítását követően már több, mint 3 év eltelt. A per tárgya a felperes által sem vitatottan csak utólagos elszámolás, továbbá a másodlagos keresetet is fenntartotta a felperes mindvégig, amit, ha az elsőfokú bíróság érdemben vizsgált volna, arra a következtetésre jutott volna, hogy a váltókövetelésnek nem lehet helye. A fellebbezésében továbbra is kérte szakértői bizonyítás elrendelését.

Szakértői bizonyítás elrendelésének hiányában kérte, hogy az ítélet tábla a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján állapítsa meg, hogy a felperes kamatemelésből eredő követelése jogszerűtlen és megalapozatlan. A felperes sem a negyedéves, sem az éves zárási kötelezettségének nem tett eleget. A felperes nem küldött tételes elszámolást, ezért ezek hiányában a felperes késedelmi kamatot nem számíthatott volna fel, a számlakeret túllépési jutalékot nem tőkésíthette, és nem kamatoztathatta volna tovább.

Változatlanul sérelmezték a felperest megillető perköltség mértékét, különösen az abba beépített 2.223 EUR fordítási díjat. A korábbi másodfokú eljárásban csatoltak fordítást végző irodák ajánlatait, ami messze alatta áll az elsőfokú bíróság által megállapított összeggel, ezért kérte azt maximum 5.000,- Ft/oldalra mérsékelni.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását, és az alperesek perköltség fizetésére kötelezését.

Előadta, hogy alaptalan az alpereseknek az elévülésre történő hivatkozása, mert mind az osztrák, mind a magyar jogirodalom egyértelmű abban a tekintetben, hogy a határidő elmulasztása esetén a főkötelezett felelőssége minden esetben fennmarad, mivel ez a körülmény sem a fizetés végett való bemutatástól, sem pedig az óvás felvételétől nem függ. A határidő elmulasztása a felperesnek a forgatókkal szemben érvényesíthető visszkereseti jogának elvesztésével jár. A felperes a perbeli váltót nem forgatmányozta, azt továbbra is a főkötelezettel szemben érvényesíti. A késedelmes bemutatás a főkötelezettel szemben azzal a következménnyel jár, hogy a bemutatás előtti időre kamatot nem követelhet, ennek megfelelően módosította is a keresetét.

Ismételten előadta, hogy a jelen perbeli váltóval, illetve hitelszerződéssel teljes mértékben megegyező okiratok alapján a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság előtt 9.G.20.525/2010. szám alatt eljárás volt folyamatban, amelyben ugyanazon jogi képviselők jártak el. Ebben az eljárásban a bíróság helyt adott az alperesek bizonyítási indítványának, és szakértőt rendelt ki, ezt a szakvéleményt csatolta az ellenkérelméhez. Ezzel kapcsolatban előadta, hogy az eljárás szakértő megerősítette, hogy a felperes a hitelszerződés feltételeinek megfelelő összegben állította ki a perbeli váltókat, továbbá azt, hogy a felperesnek a hitelszerződéssel kapcsolatosan elszámolása a szerződésben foglaltaknak megfelel.

Az elsőfokú bíróság az ítélete indokolásában kifejtette, hogy a felperes hitelszámlát és nem bankszámlát vezetett az I. rendű alperessel létrejött szerződés alapján. A hitelszámla esetén a kamatváltozást jelző, kifejezett írásbeli közlés csak a hitelszámla egyenlegének meghatározása kapcsán bír jelentőséggel, de az írásbeli közlés elmaradása a hitelszámlán történő kamatérvényesítést nem zárja ki, mivel a hitelszámla szerint fennálló tartozás meghatározása kapcsán az I. rendű alperesre is hárult számviteli kötelezettség. A váltó jellegéből adódóan már az elsőfokú eljárásban sem lett volna köteles a követelésének olyan részletességgel való bizonyítására, mint ahogyan azt megtette F/12 szám alatt, részletes elszámolást csatolt annak igazolására, hogy a befizetéseket mindig a hitelszerződés rendelkezéseinek megfelelően számolta el. Az alperesek által 2010. december 29-én előterjesztett elszámoláskor kizárólag abból indult ki, hogy a perbeli hitelszerződés általány törlesztő részletek megfizetésére vonatkozott. A hitelszerződésben azonban ezen túlmenően egyéb költségek és kamatok is szerepeltek. Hangsúlyozta, hogy az elszámolásának alapját nem az F/27 szám alatti melléklet, hanem a hitelszerződés maga, valamint az abban lefektetett feltételek képezik.

Az alperesek perköltségre vonatkozó kifogásával kapcsolatban ismételten hangsúlyozta, hogy az I. rendű alperes a hitelszerződést Ausztriában, egy osztrák bankkal, osztrák jog alapján, osztrák gazdasági környezetben kötötte. Álláspontja

szerint az alperesek nem várhatják el, hogy a hitel érvényesítésével kapcsolatban a magyar viszonyokhoz igazított költségek terheljék. A becsatolt megbízási szerződésben foglaltak szerint kérte az alpereseket perköltség fizetésére kötelezni. Kérte továbbá figyelembe venni a perköltség körében az alperesek folyamatos, ismételten előadott perelhúzó kifogásait, amelyek megválaszolása a felperesnek egy váltóperhez képest számos plusz költséget okozott.

2012. április 25-től a fellebbezési ellenkérelem benyújtásáig terjedő időre csatolta a költségeit, azt 2.307,75 EUR-ban kérte megállapítani.

Az alperesek a fellebbezési kérelmüket a perköltséggel kapcsolatban úgy pontosították, hogy a fordítási díjat 625,- EUR-ra, míg az elsőfokú eljárásban felmerült ügyvédi munkadíjat 410,- EUR-ra kérték leszállítani, az utazási költséggel kapcsolatos díjigénynek a teljes elutasítását kérték, figyelemmel arra, hogy azt külön nem igazolta a felperes jogi képviselője.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül, így nem vizsgálta a felperesnek a keresetet részben elutasító döntését az összecszerűség és a III. rendű alperes vonatkozásában.

Az alperesek fellebbezése érdemben nem alapos, a perköltség vonatkozásában részben megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és érdemben helytálló jogi indokolással marasztalta az I., II. és IV. rendű alpereseket.

Az alperesek a fellebbezésükben elsődlegesen elévülésre hivatkozva kérték a felperes keresetének az elutasítását. Az elsőfokú bíróság az Osztrák Szövetségi Törvény 28. cikk (2) bekezdését, 53. cikk (1) bekezdését és 78. cikk (1) bekezdését idézve arra a következtetésre jutott, hogy a felperes követelése nem évült el. Az elévüléssel kapcsolatos kifogás elutasítása körében az indokolási kötelezettségének a Pp. 221. § (1) bekezdése alapján teljeskörűen nem tett eleget, ezért azt a másodfokú bíróság az alábbiakkal egészíti ki, osztva a felperes fellebbezési ellenkérelmében kifejtetteket.

Az egyenes adós, azaz a főadós az idegen váltó elfogadója, illetve a saját váltó kiállítója, vele szemben a váltóbirtokos és a váltójogviszony valamennyi többi jogosultja felléphet, az elévülési időn belül a váltóösszeg és járulékainak megfizetése iránt bármikor pert indíthat. Az Osztrák Váltótörvény 70. cikk (1) bekezdése szerint az elfogadóval szemben a váltóból eredő minden követelés a váltó esedékességétől számított három év alatt évül el. Mindez azt jelenti, hogy az Osztrák Váltótörvény 38. cikk (1) bekezdésében meghatározott egy éves határidő elmulasztása esetén a főkötelezett felelőssége fennmarad, ezen határidő elmulasztása a felperesnek csak a forgatókkal szemben érvényesíthető visszkereseti jogának az elvesztésével jár.

A felperes nem vitásan a három éves elévülési időn belül mutatta be a váltót az I. rendű alperesnek, ami azt jelenti, hogy a követelés nem évült el. Az a körülmény,

hogy a felperesi váltóbirtokos az egyenes adósnak, azaz az I. rendű alperesnek nem az Osztrák Váltótörvény 38. §-ában meghatározott szigorú és rövid 2 napos határidőn belül mutatta be a lejárt váltót fizetés végett azt jelenti, hogy mulasztása hitelezői késedelemnek tekinthető, azaz nem a váltó lejárata, hanem a bemutatástól kérheti a késedelmi kamatot. A felperes a késedelmi kamat követelésével kapcsolatos igényét ennek megfelelően terjesztette elő, illetőleg a váltó bemutatásához képest három nappal későbbi időponttól igényelte azt.

Jelen eljárásban a felperes váltón alapuló követelést érvényesít, amely mögött hitelszerződés alapján történt elszámolás van. Mindez azt jelenti, hogy a váltóban tett feltétlen fizetési ígéret és az érvényesítés módjában is privilegizált kötelezettségvállalásra tekintettel nem fogadható el korlátlanul minden kifogás, amely a váltóadás és a váltóbirtokos közötti nem váltójogi jogviszonyból ered (Legfelsőbb Bíróság Gf.I.32.044/1992). A bírói gyakorlat megengedhetőnek tartja, hogy a közvetlen hitelezővel szemben a váltón alapuló keresettel megtámadott személy a váltójogviszonyból eredő kifogását felhozza. Ezeket a kifogásokat a rövid és gyors eljárást igénylő váltóperekben azonban csak olyan bizonyítékok alapján lehet érvényesíteni, amelyek szakértői bizonyítás nélkül is kétségtelenné teszik az elszámolás hiányosságait. A váltóeljárással szemben nem lehet figyelmen kívül hagyni a váltó lényegét, annak rendeltetését, tehát azt, hogy a váltóadósság függetlenedik az alapügylettől és a váltókötelezett a váltóbirtokossal szemben a forgatható értékpapír és nem a jogcímes ügylet alapján tartozik helytállni. A váltóadás nem csupán feltétlen, hanem az érvényesítés módjában is privilegizált kötelezettséget vállal (Legfelsőbb Bíróság Gf.I.32.818/1992/3).

Az alperesek a megismételt eljárásban és a fellebbezésben is pénzügyi szakértő kirendelésére tettek bizonyítási indítványt. Az alperesek konkrétan arra kérték az igazságügyi pénzügyi szakértő kirendelését, hogy a felperes jogosult volt-e az elszámolt mértékű kamat és zárási díj érvényesítésére, annak ellenére, hogy az értesítést elmulasztotta, és nem végezte el az évenkénti kötelező tételes elszámolást. Ez azonban nem olyan szakkérdés, amely szakértői bizonyítást igényelne, mert sem az értesítés, sem pedig az évenkénti kötelező tételes elszámolás elmulasztása nem jár a jogkövetkezménnyel, hogy a felperes a váltón alapuló követelését ne érvényesíthetné.

Amennyiben az alperesek a teljes elszámolásra vonatkozóan indítványozták volna az igazságügyi pénzügyi szakértő kirendelését, azt az elsőfokú bíróságnak ugyancsak el kellett volna utasítania, mert ez a széleskörű bizonyítás megghiúsítaná a felperesnek a váltón alapuló követelése érvényesítését, és a váltóadósság nem függetlenedne az alapügylettől. Annak nincs akadálya, hogy az alperesek a felperes elszámolása alapján külön perben érvényesítsék a felperessel szemben az igényüket.

A perköltségre vonatkozó fellebbezés kapcsán rögzíti a másodfokú bíróság, hogy a Pp. 75. § (1) bekezdése szerint - a törvényben meghatározott kivételeket nem tekintve - az mindaz a költség, amely a felek célszerű és jóhiszemű pervitelével kapcsolatban akár a bíróság előtt, akár a bíróságon kívül merült fel. A (2) bekezdés

kimondja, hogy a perköltséghez hozzá kell számítani a felet képviselő ügyvéd készkiadásait és munkadíját is.

A Pp. 79. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a bíróság a perköltség összegét a fél által előadott és a szükséghez képest igazolt adatok figyelembevételével állapítja meg. Ha a fél a költségeket nem számította fel vagy nem igazolta, a bíróság a perköltséget a per egyéb adatai alapján hivatalból határozza meg.

A jelen ügyben alkalmazandó bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése szerint a fél pernyertessége esetére igényelheti, hogy részére a bíróság az ügyvéd munkadíjának és készkiadásainak címén kötelezze a pereszes felet a fél és a képviselője között létrejött ügyvédi megbízási szerződésben kikötött megbízási díj, valamint a fél által a képviselője részére költségtérítésként megfizetett indokolt készkiadások együttes összegének megfizetésére. A (2) bekezdés akként rendelkezik, hogy az (1) bekezdés alapján megállapított munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a pertárgy értékével, vagy a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A bíróság döntését indokolni köteles.

A felperes jogi képviselője az alapeljárásban 5. sorszámú beadványához csatolta a 2009. december 3-án létrejött ügyvédi munkadíjra vonatkozó megbízási szerződést. Ebben a felek kikötötték, hogy a jogi képviselet ellátása ügyvédi munkaórák szerinti óradíj elszámolással történik úgy, hogy dr. S. G.-t 250,- EUR, partner ügyvédet 200,- EUR, ügyvédjelöltet 150,- EUR óradíj illeti meg. Rögzítették azt is, hogy a megbízással összefüggésben felmerülő költségek és egyéb kiadások (többek között utazási költségek, közjegyzői díjak) elszámolása - az erről szóló bizonylat bemutatása ellenében - a megbízási díjon felül, külön történik. A záró rendelkezésben az szerepel, hogy a szerződésre kizárólag a magyar jog szabályai irányadóak.

A felperes jogi képviselője 22. sorszámú beadványa mellékleteként csatolta a 2009. február és 2010. december 31-e közötti időszakra vonatkozó tevékenység összesítőt, amelyben ügyvédi munkadíjat és költséget is megjelölt. A felperesi jogi képviselő vonatkozásában 7 és fél óra munkára 1.875,- EUR-ot, partner ügyvédeknek 5 órára 1.000,- EUR-ot, ügyvédjelölteknek 24 órára 3.600,- EUR-ot számolt fel. 19 oldal fordítási díjaként 950,- EUR-ot, 16 oldal hiteles fordítás díjaként 1.040,- EUR-ot jelölt meg, míg utazási költségként 150,- EUR-ot és illetékként 235,- EUR-ot, így összesen 8.850,- EUR-ot határozott meg.

A 33. sorszámú jegyzőkönyv mellékleteként csatolta a 2011. január 1-je és 2011. március 23-a közötti időszakra vonatkozóan a tevékenység összesítőt, felperesi jogi képviselő vonatkozásában 1 órára 250,- EUR-ot, ügyvédjelöltnek 3 és fél órára 525,- EUR-ot, 2 oldal hiteles fordítás díjaként 130,- EUR-ot, összes tevékenységének díjaként nettó 905,- EUR-ot határozott meg.

A megismételt eljárásban 2011. szeptember 8-a és 2012. március 31-e közötti időszakra a tevékenysége összesítőjeként a felperes jogi képviselő vonatkozásában 1 órát 250,- EUR-óként ügyvédnek 12 órát 2.400,- EUR-óként,

titkárságnak másfél órát 150,- EUR-óként, 3 oldal hiteles fordítását 195,- EUR-óként, míg utazásra 2 és fél órát 250,- EUR-óként számolt el, összesen nettó 3.245,- EUR-ót határozott meg.

A 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. §-ának (1) bekezdése azt teszi lehetővé, hogy a fél pernyertessége esetére igényelhesse perköltségének az ügyvédi megbízási szerződésben kikötött megbízási díj alapul vételével történő megállapítását. A Pp. 3. §-ának (2) bekezdése alapján a bíróság a felek által előterjesztett nyilatkozatokhoz kötve van, amiből az következik, hogy ha a fél a perben a törvény idézett rendelkezésének az alkalmazására irányuló nyilatkozatot tesz, akkor a bíróság a neki járó perköltséget - annak feltételei fennállása esetén - az általa kötött ügyvédi megbízási szerződés alapján köteles megállapítani. Mindez azonban nem jelenti azt, hogy annak összegét ne lehetne felülvizsgálni, ugyanis a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. §-ának (2) bekezdése az ügyvédi megbízási szerződésben kikötött munkadíj összegének a bíróság általi indokolt esetben történő mérséklését lehetővé teszi. Az indokolt mérséklésre a fenti jogszabályi rendelkezésből következően kiemelten akkor van lehetőség, ha az nem áll arányban a pertárgy értékével vagy a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel.

A felperesi jogi képviselő perköltség igénye három tételből tevődött össze, ügyvédi munkadíjból, fordítási díjból és utazási költségéből.

Mivel a felek a megbízási szerződésben maguk kötötték ki, hogy arra a magyar jogot kell alkalmazni, ezért az ügyvédi munkadíj mértékének számításakor a jogszabályi rendelkezések alapján a bírói gyakorlat a mérlegelés fő szempontjának az ügyvéd által kifejtett munkát tekinti és ennek keretében figyelembe veszi az adott ügy jellegét, a pertárgy értékét, a jogi megítélésének a fokát, az előterjesztett beadványok terjedelmét és mennyiségét, a tárgyalásokon való részvételt, a jogvita bonyolultságát, a képviseleti munka szakmai nehézségét, az ügyvédi munkának a célszerű pervitelben és az ügy lényegre törő és ésszerű időn belül történő elbírálásában való közrehatását, valamint a hasonló ügyekben kialakult, általában elfogadott ügyvédi munkadíj mértékét.

Jelen eljárásban a felperes váltóra alapította a követelését. A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság az elsődleges keresetének nagyobb részben helyt adott, kizárólag a III. rendű alperes vonatkozásában utasította el a keresetet. A felperes keresete alapján az eljárás tárgyának értéke 1.700.000,- Ft-ban határozható meg. Az alapeljárás és a megismételt eljárás irataiból a másodfokú bíróság megállapította, hogy az alperesek mindvégig a kereset elutasítását kérték, vitatva az alapjogviszonnyal kapcsolatos elszámolást. Mindezek alapján az alapeljárásban 5 tárgyalás tartására került sor, amelyből 2 rövid érdemi tárgyalás volt, a megismételt eljárásban ugyancsak 5 tárgyalás tartására került sor, melyből 3 rövid érdemi tárgyalás volt. Nem vitásan a felperes jogi képviselője számos előkészítő iratot és mellékletet csatolt. Az előkészítő iratok tartalma azonban az alperesi védekezésre tekintettel nagyrészt megegyezett, a hozzá csatolt mellékletek többször beadásra kerültek.

A másodfokú bíróság mindezeket együttesen értékelve és mérlegelve arra a következtetésre jutott, hogy a felperes jogi képviselőjét ügyvédi munkadíjként 8 munkaóra figyelembevételével összesen 410,- EUR ügyvédi munkadíj illeti meg, mert ez áll arányban az általa kifejtett tevékenységgel, a pertárgy értékével, az adott ügy jellegével, annak jogi megítélési fokával. A felperes jogi képviselője nem indokolta és nem igazolta, hogy a képviselőlet ellátása során miért vett igénybe más ügyvédeket és ügyvédjelölteket, azoknak az óraszámát miért jelölte meg sokkal magasabb óraszámban, mint a sajátját, ezért azt a másodfokú bíróság nem tudta figyelembe venni.

Ezzel összefüggésben a másodfokú bíróság megjegyzi, hogy a 410,- EUR az ítélet hozatalának napján meghatározott árfolyammal számolva 116.850,- Ft-nak felel meg, míg a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján számolt ügyvédi munkadíj összege 88.960,- Ft lenne.

Figyelemmel arra, hogy a felperes Magyarországon, magyar bíróság előtt indította a pert és a megbízási szerződésben kikötötte a magyar jog alkalmazását, ezért a perköltség számítása vonatkozásában nem tudta figyelembe venni a fellebbezési ellenkérelmével kapcsolatban azt a körülményt, hogy az I. rendű alperes a hitelszerződést Ausztriában, osztrák bankkal, osztrák jog alapján, osztrák gazdasági környezetben kötötte és emiatt a hitel érvényesítésével kapcsolatos költségeknek az osztrák viszonyokhoz és nem a magyar viszonyokhoz igazított költségeknek kell lenniük.

A másodfokú bíróság a fordítási díjjal kapcsolatban az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában foglalt jogi indokolást teljes egészében osztotta.

Mindezek alapján helyesen állapította meg a vonatkozó jogszabályi rendelkezésekre figyelemmel az elsőfokú bíróság, hogy a felperes jogi képviselője a bírósági eljárásban alkalmazandó hiteles fordítást nem végezhet, ezért a nem hiteles fordítás díját számolva határozta meg a perköltség részeként felmerülő fordítási díjat. A másodfokú bíróság álláspontja szerint azonban a nem hiteles fordításért oldalankénti 50,- EUR eltúlzottan magas. Figyelemmel az alperesek jogi képviselője által az alapeljárást követő ítélet elleni fellebbezéséhez csatolt fordítási díjakra, továbbá az Országos Fordító- és Fordításhitelesítő Iroda Zrt. megismételt eljárásban csatolt díjjegyzékben megjelölt nettó 3.500,- Ft díjra, a másodfokú bíróság 5.000,- Ft/oldal alapulvételével találta indokoltnak a felperesi jogi képviselő fordítási díját, amely 35 oldal figyelembevételével 625,- EUR-nak felel meg.

A felperes jogi képviselője utazási költséget is igényelt, azonban a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 4. § (1) bekezdése alapján nem igazolta a kimutatásban szereplő utazási költség tényleges felmerülését, figyelemmel arra, hogy a felperes jogi képviselője egyetlen tárgyaláson sem jelent meg. A helyettesítő meghatalmazással érkezett jogi képviselő Budapest VI. kerületéből jött, ezért a másodfokú bíróság álláspontja szerint utazási költsége fel sem merülhetett.

A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az érdemi rész vonatkozásában helybenhagyta, kizárólag a perköltség összegét szállította le, a rendelkező részben foglaltak szerint.

Az alperesek a másodfokú eljárásban kisebb részben lettek pernyertesek, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozta meg a felperesi jogi képviselő vonatkozásában felmerült ügyvédi munkadíjat; annak mértékét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) és (2) bekezdése alapján mérlegeléssel állapította meg, figyelemmel a pertárgy értékére és a másodfokú eljárásban kifejtett ügyvédi munkára tekintettel.

Budapest, 2012. év október hó 25. napján

. Mika Ágnes sk.
a tanács elnöke

. Kurucz Zsuzsánna sk.
előadó bíró

. Katinszky Márta Cecília sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő